

**ΘΕΜΑΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ****A. Μετάφραση**

Όταν το κατάλαβαν αυτό οι ληστές, αφού πέταξαν τα όπλα πλησίασαν στην πόρτα και με δυνατή φωνή – να το ακούς και να μην το πιστεύεις – ανήγγειλαν στο Σκιπίωνα ότι είχαν έρθει για να θαυμάσουν την ανδρεία του. Όταν οι δούλοι ανέφεραν αυτά στο Σκιπίωνα, αυτός διέταξε να ανοίξουν τις πόρτες και να οδηγηθούν αυτοί μέσα.

Εσύ εξάλλου, σα να μιλάς τώρα με τη μητέρα του Εύανδρου, χρησιμοποιείς λόγο ξεπερασμένο εδώ και πολλά χρόνια ήδη, επειδή δε θέλει κανείς να ξέρει και να καταλαβαίνει όσα λες. Γιατί, άνθρωπε, ανόητε, δε σωπαίνεις για να πετύχεις αυτό που θές;

Αν, όμως, ίσως χάσουν την εξουσία τους, όπως συμβαίνει συνήθως, τότε γίνεται κατανοητό πόσο πολύ τους έλειπαν οι φίλοι. Αυτό που λένε ότι είπε ο Ταρκίνιος όταν ήταν εξόριστος. Τότε κατάλαβα ποιους πιστούς φίλους είχα, ποιους όχι, όταν πια δεν μπορούσα να ανταποδώσω τη χάρη ούτε στον ένα, ούτε στον άλλο.

B. Παρατηρήσεις**1α)**

ΓΕΝ. ΠΛΗΘ.	abiectorum armorum	hominum ineptorum	fidorum amicorum
ΑΙΤ. ΠΛΗΘ.	abiecta arma	homines ineptos	fidus amicos
ΑΦ. ΠΛΗΘ.	abiectis armis	hominibus ineptis	fidis amicis

β) multis – pluribus – plurimis
επιρ: multum / multo - plus – plurimum

inepte – ineptior – ineptissime
επιρ: inepte - ineptius – ineptissime

inopes – egentiores – egentissimi
επιρ: inopiter – egentius – egentissime

γ)

quod → quae
eius → eorum
neminem → nullos
quae → quid
neutris → neutri

2α)

animadvertunt
abiceris και abicieris
scitote
velit και vellet
refer, referris και refereris
fieremus

β)

Εν	loquaris	cadunt
Πρτ	loquereris	cadebant
Μελ	locuturus sis	cadent
Πρκ	locutus sis	cecidерunt
Υπρ	locutus esses	cecidерant
ΣΜ		cecidерint

γ)

μτχ ενστ: exulante	μτχ ενστ: utens
μτχ μελ: exulaturum	μτχ μελ: usurus, a, um
απαρ ενστ: exulare	μτχ πρκ: usus, a, um
απαρ μελ: exulaturum esse	απαρ εν: uti
απαρ πρκ: exulavisse	απαρ μελ: usurum, am, um esse
	usuros, as, a
σουπίνο: exulatum – exulatu	απαρ πρκ: usum, am, um esse
γερούνδιο: exulandi, exulando,	usos, as, a
exulandum, exulando	απαρ σ. μελ: usum – usu
	γερούνδιο: utendi, utendo, utendum, utendo
	γέρουνδιακό: utendus, a, um

3α)

ianuae: είναι αντικείμενο στο ρήμα appropinquaverunt
auditu: αφαιρετική του σουπίνου που δηλώνει αναφορά στο επίθετο incredibile
intromitti: αντικείμενο τελικό απαρέμφατο στο iussit
sermone: αντικείμενο στο ρήμα uteris
amicorum: γενική αντικειμενική ως συμπλήρωμα στο inopes
exulante: είναι χρονική μετοχή συνημμένη στο Tarquinium

β)

proinde quasi....loquaris: δευτερεύουσα υποθετική παραβολική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό παραβολικό σύνδεσμο proinde quasi εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο υποθετικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (loquaris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (uteris). Δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης στη ρήμα της κύριας
ut consequaris: δευτερεύουσα τελική πρόταση. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός στα λατινικά θεωρείται υποκειμενική κατάσταση. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (consequaris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρνητικού χρόνου (taces). Ιδιόμορφη ως προς την ακολουθία των χρόνων – συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα στο παρόν.

γ)

quodsi ceciderunt (υπόθεση)

tum intellegitur (απόδοση)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο α' είδους που δηλώνει ανοικτή υπόθεση. Η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν, ενώ η απόδοση στο παρόν.

Στο γ' είδος: quodsi cadant → tum intellegatur

4α) cum praedones arma abiecissent

β) ut virtutem eius admirarentur (τελ. πρόταση)

qui virtutem eius admirarentur (αναφ. τελ. πρόταση)

ad virtutem eius admirandam (υποχρ. γερ/κή έλξη)

virtutis eius admirandae causa (υποχρ. γερ/κή έλξη)

γ) Scriptor interrogavit quin taceret ut consequeretur quod vellet